



RIIGIKOHUS

ÜLDKOGU

KOHTUOTSUS

Eesti Vabariigi nimel

Kohtuasja number	3-24-2036
Otsuse kuupäev	11. november 2024
Kohtukoosseis	Eesistuja Kaupo Paal, liikmed Hannes Kiris, Saale Laos, Vahur-Peeter Liin, Heiki Loot, Kalev Saare, Juhan Sarv, Heili Sepp, Nele Siitam, Urmas Volens ja Margit Vutt
Kohtuasi	A Maakohtu kohtuniku X distsiplinaarasi
Vaidlustatud kohtulahend	Riigikohtu juures asuva distsiplinaarkolleegiumi 10. juuni 2024. a otsus
Kaebuse esitaja ja kaebuse liik	A Maakohtu kohtuniku X kaebus
Asja läbivaatamine	10. septembri 2024. a istung
Istungil osalenud isikud	Kaebaja, A Maakohtu kohtunik X, esindaja vandeadvokaat Paul Varul
	Distsiplinaarmenetluse algataja, Riigikohtu esimees Villu Kõve

RESOLUTSIOON

1. Rahuldada kaebus osaliselt.
2. Mõista X õigeks osakonnajuhatajaga koostööst keeldumises.
3. Muuta distsiplinaarkolleegiumi 10. juuni 2024. a otsuse resolutsiooni punkti 1 ja sõnastada see järgmiselt:
„1. Mõista A Maakohtu kohtunik X süüdi ametikohustuste täitmata jätmises ja mittekohases täitmises, mis seisnes:
a) tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemisel mõistliku menetlusaja ületamises, lahendi avalikult teatavakstegemise tähtaja ületamises ning menetlusosaliste päringutele vastamata jätmises;
b) tsiviilasja nr 2-21-18723 menetlemisega venitamises;
c) tsiviilasjas nr 2-21-18723 istungil menetlusosalisega lugupidamatult ja ebaviisakalt suhtlemises;
d) A Maakohtu esimehega kohtumisest keeldumises.
Muus osas mõista X õigeks.“

4. Jätta muutmata distsiplinaarkolleegiumi 10. juuni 2024. a otsusega X-ile mõistetud karistus.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. X (kaebaja) on A Maakohtu kohtunik alates 19. novembrist 2001.

2. Riigikohtu esimees esitas 13. märtsil 2024 kaebajale distsiplinaarsüüdistuse ja täpsustas seda 28. märtsil vastusena distsiplinaarkolleegiumi (kolleegium) päringule. Süüdistuse ja selle täpsustuse järgi pani kaebaja toime distsiplinaarsüüteo kohtute seaduse (KS) § 87 lg 2 tähenduses – ametikohustuste täitmata jätmine ja mittekohane täitmine –, mis seisnesid järgnevas.

2.1. Tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemisel ületas kaebaja mõistliku menetlusaja. See tsiviilasi on A Maakohtu menetluses alates 3. augustist 2018 ning kaebaja menetluses alates 7. aprillist 2020. Süüdistuse esitamise hetkel, s.o 3 aastat, 11 kuud ja 6 päeva pärast seda, kui asi anti kaebajale menetleda, oli see jätkuvalt lahendamata. Nii pikalt kestev menetlus ületab mõistliku menetlusaja ning seab kahtluse alla kaebaja oskuse juhtida menetlust.

2.2. Tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemisel ületas kaebaja tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 452 lg-s 4 sätestatud tähtaja. Osutatud säte näeb ette, et kohus võib otsuse hiljem kui 20 päeva pärast asja arutamise viimast istungit või kirjalikus menetluses taotluste ja dokumentide esitamiseks ettenähtud tähtpäeva möödumist avalikult teatavaks teha üksnes mõjuval põhjusel. Sama sätte järgi ei või otsuse avalikku teatavaks tegemist määrata hiljemaks kui 40 päeva pärast asja arutamise viimast istungit või kirjalikus menetluses taotluste ja dokumentide esitamiseks ettenähtud tähtpäeva möödumist. Tsiviilasjas nr 2-18-11694 esitati viimased menetlusdokumendid 19. juunil 2023. Süüdistuse esitamise hetkel, s.o 268 päeva hiljem, ei olnud kaebaja otsust avalikult teatavaks teinud.

2.3. Tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemisel jättis kaebaja menetlusosalise päringutele vastamata. Menetlusosaline saatis kaebajale mitu päringut selle kohta, millal tehakse eel- ja millal põhimenetluse toimingud, samuti selle kohta, millal tehakse lahend avalikult teatavaks. Kaebaja vastas neile olulise hilinemisega.

2.4. Tsiviilasjas nr 2-18-11694 suhtles kaebaja 27. aprilli 2021. a ja 14. juuni 2022. a kohtuistungitel vandeadvokaadist esindajaga ründavalt ja ebaviisakalt, s.o viisil, mis riivas kohtunikukonna ausameelsuse ja sõltumatuse mainet.

2.5. Kaebaja venitas tsiviilasja nr 2-21-18723 menetlemisega. Selles asjas esitas hageja oma vastuväited kostja seisukohale 30. septembril 2022. Hageja pöördus 2. juunil 2023, s.o 8 kuud ja 3 päeva hiljem, kaebaja poole päringuga, mida saaks hageja omalt poolt teha, et menetlus edasi liiguks. Kaebaja tegi järgmise menetlustoimingu 15. juunil 2023.

2.6. Tsiviilasjas nr 2-21-18723 suhtles kaebaja 18. oktoobri 2023. a istungil juristist esindajaga ründavalt ja ebaviisakalt, s.o viisil, mis riivas kohtunikukonna ausameelsuse ja sõltumatuse mainet.

2.7. Kaebaja käitus ebasobivalt enda menetlusgrupi tugipersonaliga. Kaebaja menetlusgrupis on väga suur kohtujuristide voolavus.

2.8. Kaebaja keeldus A Maakohtu esimehega kohtumisest. KS § 45 lg 1 alusel teeb kohtunike kohustuste täitmise üle järelevalvet kohtu esimees. A Maakohtusse saabunud kaebuse tõttu soovis kohtu esimees kaebajaga kohtuda, et arutada võimalikke lahendusi.

3. 12. aprilli 2024. a istungil kuulas kolleegium ära kaebaja ja tema esindaja ning A Maakohtu esimehe. 10. mail 2024 pidas kolleegium teise istungi, kus kuulati ära kaebaja ja tema esindaja ning A Maakohtu esimees. Istungil andsid tunnistajatena ütlusi A Maakohtu endine aseesimees ja hilisem tsiviilosakonna juhataja Moonika Tähtväli ning A Maakohtu tsiviilvaldkonna juhtivkohtujurist Pille Lutter.

4. Kaebaja vaidles distsiplinaarsüüdistusele vastu. Ta leidis, et selle sisu oli osaliselt ebaselge ning vastamiseks määratud tähtaeg liiga lühike, need asjaolud rikkusid tema Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (EIÕK) artikli 6 lõike 3 punktidest a ja b tulenevaid õigusi. Menetluse venimine tsiviilasjas nr 2-18-11694 ei ole süüline, sest on tingitud ebamõistlikust töökoormusest, puudulikust abist, kaebaja terviseprobleemidest, koroonapandeemiast ning vaidluse keerukusest. Tsiviilasja nr 2-21-18723 menetluse venimine ei ole samuti süüline, vaid põhjustatud puudulikust abist ning kaebaja terviseprobleemidest. Istungitel ei ole kaebaja menetlusosalistega suheldes olnud lugupidamatu ega ebaviisakas, vaid on taganud istungil korra ning kõrvaldanud menetlusest asjatundmatu esindaja. Samuti on 2021 toimunud istungi osas võimalik distsiplinaarsüütegu aegunud. Süüdistuses tehtud etteheide kohtu esimehega kohtumisest keeldumise kohta pole selge.

5. Kolleegium mõistis 10. juuni 2024. a otsusega kaebaja süüdi ametikohustuste süülikes täitmata jätmises ja mittekohases täitmises ning karistas teda ametipalga vähendamisega kuueks kuuks 20 protsenti.

5.1. Kolleegium ei nõustunud kaebaja käsitlesega süüdistuse ulatusest. Süüdistuse esitaja selgitas kaebaja esindajale 24. aprilli 2024. a kirjas seda, mida tuleb pidada süüdistuse osaks ja mida mitte. Kaebaja sai nii kirjalikult kui istungil suuliselt vastata kõigile talle tehtud etteheidetele.

5.2. Kaebaja pani toime distsiplinaarsüüteo tsiviilasjas nr 2-18-11694 mõistlikku menetlusaega ületades. Kui tsiviilasi on ühe kohtuniku menetluses üle nelja aasta, on välisel vaatlusel võimalik väita, et mõistlikku menetlusaega on ületatud. Sellisel juhul vajab menetlusaeg eraldi põhjendamist. Kaebaja töökoormus oli võrreldav teiste A Maakohtu kohtunike koormusega, lahendatav asi ei olnud ülemäära keerukas ning kaebajale oli tagatud kohtujuristi abi. Seega ei esine asjaolusid, mis õigustaksid nii pikka menetlust.

5.3. Kaebaja pani tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemisel toime distsiplinaarsüüteo ka sellega, et ta ületas seaduses sätestatud lahendi avalikult teatavaks tegemise tähtaega. Kuivõrd viimased seisukohad asjas esitati 19. juunil 2023, hakkas sellest päevast kulgema 20- või 40-päevane tähtaeg. Tähtaja ületamist võib vabandada kohtuniku haigestumine ning kaebaja viibis 16. juunist kuni 10. juulini 2023 haiguslehel. Tähtaja ületamist ei saa vabandada ette planeeritud puhkus, aga isegi kui möönda vastupidist, oli kaebaja rikkumine ikkagi süüline, sest ta ei teinud tsiviilasjas nr 2-18-11694 lahendit avalikult teatavaks ka 40 päeva jooksul alates 22. augustist 2023.

5.4. Kaebaja pani toime distsiplinaarsüüteo tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemisel, kuna jättis menetlusosalise päringutele kas üldse vastamata või viivitas sellega. Hageja küsis kaebajalt lahendi tegemise aja kohta 21. juulil ning 1. ja 18. septembril 2023, s.o siis, kui seaduses sätestatud lahendi avalikult teatavaks tegemise tähtaeg oli möödunud. Need pöördumised jäid sisulise vastuseta. Kohtuniku puhkusel viibimine ei saa vastamata jätmist vabandada, kuivõrd kohtunik teadis, et

seaduses sätestatud tähtaeg lahendi avalikult teatavaks tegemiseks langeb tema puhkuse ajale. Seega oli kohtunikul kohustus informeerida menetlusosalisi menetluse kulgemisest omal algatusel.

5.5. Kaebaja ei pannud toime distsiplinaarsüütegu tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemisel menetlusosalise esindajaga istungitel lugupidamatult ja ebaviisakalt suheldes. 27. aprilli 2021. a istungi puhul on võimalik distsiplinaarsüütegu KS § 90 lg 1 alusel aegunud. 14. juuni 2022. a istungil toimu ei ole hinnatav kohtuniku süülise ametikohustuste rikkumisena. Kuigi suhtlus ei jäta kohtust kõige paremat muljet, ei ületa see distsiplinaarsüüteo künnist.

5.6. Kaebaja pani toime distsiplinaarsüüteo, venitades tsiviilasja nr 2-21-18723 menetlusega. Hageja esitas vastuväited kostja seisukohale 30. septembril 2022, pärast seda oli kaebaja kaheksa kuud täiesti tegevusetu ning tegi järgmise menetlustoimingu alles siis, kui hageja 2. juunil 2023 kaebaja poole pöördus. Kaebaja töökoormus ei olnud vahepealsel ajal nii suur, et rikkumist vabandada. Samuti oli kaebajale tagatud kohtujuristi abi.

5.7. Kaebaja pani toime distsiplinaarsüüteo, kui tsiviilasjas nr 2-21-18723 suhtles 18. oktoobri 2023. a istungil menetlusosalise esindajaga lugupidamatult ja ebaviisakalt. Kolleegiumi hinnangul tundis kaebaja end isiklikult puudutatuna, kui menetlusosalise esindaja esitas kohtu tegevusele vastuväite.

5.8. Kaebaja pani toime distsiplinaarsüüteo, keeldudes kohtumisest A Maakohtu esimehega, kes soovis arutada kaebaja vastu esitatud kaebust. KS § 45 lg 1 sätestab, et kohtu esimees teeb järelevalvet õigusemõistmise korrakohase toimimise üle, ning KS § 45 lg 3 sätestab, et kohtu esimehel on õigus nõuda kohtunikelt seletusi. Kaebaja keeldumine kohtumisest kohtu esimehega on seega ilmselge ametikohustuste täitmata jätmine.

5.9. Kaebaja ei pannud toime distsiplinaarsüütegu menetlusgrupi juhtimisel ning kohtujuristidega suhtlemisel. Kuigi kolleegium pidas tõendatuks, et kaebaja nõudis kohtujuristidelt ebamõistlikus mahus tööd, andis neile ebaselgeid või vastukäivaid juhiseid ning suhtles nendega kohati ebasõbralikult, siis ei ole ükski selline tegu eraldi või kogumis süüliseks ametikohustuste täitmata jätmiseks ega mittekohaseks täitmiseks.

5.10. Kaebaja pani toime distsiplinaarsüüteo, keeldudes koostööst osakonnajuhatajaga eelmises alapunktis kirjeldatud olukorrale lahenduse leidmisel. Tunnistajate ütlustest on selgunud, et kohtu juhtkond tegi mitu katset kaebajaga probleemi arutada, kuid kaebaja keeldus koostööst. Kohtuniku kohustus teha kohtu aseesimehe ning osakonnajuhatajaga koostööd on sätestatud KS § 45 lg-s 1 ja A Maakohtu kodukorras.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

6. Kaebaja esitas distsiplinaarkolleegiumi otsuse peale Riigikohtu üldkogule kaebuse, milles palub kolleegiumi otsuse tühistada ning kaebaja õigeks mõista. Alternatiivselt tuleks kaebaja mõista õigeks osaliselt ja kergendada karistust. Kaebaja põhjendab enda taotlust järgnevalt.

6.1. KS ei sätesta kohtunike distsiplinaarsüütegude menetlemiseks selgeid ega ammendavaid norme. Muu hulgas on reguleerimata, kellel on kaebeõigus, millal algab aegumine, milline on dokumentide kättetoimetamise kord, millised on menetlustähtajad jne. Nende normide puudumine teeb võimatuks kaitseõiguse teostamise ning see on vastuolus põhiseadusega (PS).

6.2. Kaebaja mõisteti süüdi tegudes, mis väljuvad distsiplinaarsüüdistuse piiridest. KS § 92 lg 1 p 2 sätestab, et distsiplinaarsüüdistus peab sisaldama etteheidetava teo kirjeldust ja toimepanemise aega.

Kaebajale esitatud distsiplinaarsüüdistus sisaldab mitmeid etteheiteid, kuid neist vastab seaduses sätestatud distsiplinaarsüüdistuse nõuetele vaid tsiviilasjas nr 2-18-11694 lahendi tegemisega viivitamine, menetlusosalisele vastamisega viivitamine ning samas asjas istungil menetlusosalisega lugupidamatult ja ebaviisakalt suhtlemine. Teisi distsiplinaarsüüdistuses esitatud väiteid tuleb pidada taustainformatsiooniks. Kaebajale on üllatuslik süüdimõistmine osakonnajuhatajaga koostööst keeldumises.

6.3. Kolleegium rikkus menetlusõigust ja seetõttu ei saanud kaebaja end kaitsta. Kaebajale määrati liiga lühike aeg, et süüdistusele vastata, samuti oli liiga lühike aeg istungi ja tõendite esitamise vahel. Kolleegium jättis põhjendamatult rahuldamata kaebaja taotluse määrata ekspertiis istungisalvestiste hindamiseks. Ka tulnuks A Maakohtult välja nõuda kohtujuristidele lisatasu maksmise kohta käivad tõendid, mis oleksid näidanud, kas ja mil määral oli kaebajale tagatud kohtujuristi abi. Tunnistajate ülekuulamisel ei järgitud kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) sätteid: tunnistajaid ei hoiatatud, nad ei allkirjastanud ütlusi jms. Samuti ei uuritud kõiki tõendeid vahetult kohtuistungil. Kolleegiumi 29. aprilli 2024. a kirja ei toimetatud kaebajale kätte, mistõttu olid 10. mai istungile kutsutud tunnistajad tema jaoks üllatuslikud ning kaebajal ei olnud võimalik ennast kaitsta, st esitada tõendeid. Kolleegiumi otsus ei vasta formaalsetele nõuetele, kui seda kõrvutada Eesti Advokatuuri aukohtu otsuste peale esitatud kaebuste kohta tehtud halduskohtu otsustega.

6.4. Tsiviilasjas nr 2-18-11694 mõistliku menetlusaja ületamine ei olnud süüline, sest kaebajal oli suur töökoormus, puudus kohtujuristi püsiv tugi ning kaebaja tervise seisund takistas tööd. Lisaks raskendas istungite pidamist koroonapandeemia. Samas asjas lahendi hilisemat avalikult teatavaks tegemist saab kaebajale ette heita üksnes alates 12. aprillist 2024, sest menetlus oli tarvis uuendada. Menetlusosalisele vastamisega viivitamist ei saa kaebajale süüks panna, sest pöördumine saadeti ajal, mil kaebaja oli puhkusel, ning puhkuselt naasmisel oli kogunenud suur hulk töövoogusid. Viimasele pöördumisele vastas kaebaja 30 päeva jooksul ja seda ei saa pidada distsiplinaarsüüteoaks.

6.5. Tsiviilasja nr 2-21-18723 istungil menetlusosalisega lugupidamatus ja ebaviisakas suhtlemises ei ole kaebaja süüdi. Kaebaja pidas istungit šokiseisundis, mille põhjustas lähedase ootamatu surm. Esindaja menetlusest kõrvaldamine oli põhjendatud.

6.6. Kaebaja ei ole kohtu esimehega kohtumisest keeldunud. Kaebaja soovis täpsustavaid selgitusi selle kohta, mis on kohtumise sisu, et end ette valmistada. Ühtlasi oli tal enese mittesüüstamise privileegile tuginev õigus kohtumisest keelduda. Samuti pole kaebaja põhjendamatult keeldunud koostööst osakonnajuhatajaga.

6.7. Kaebajale mõistetud karistus ei ole kolleegiumi senist praktikat arvestades proportsionaalne. Palju raskemate rikkumiste korral, nt kui lahendi avalikult teatavaks tegemise tähtaega on rikutud kümnetes asjades, on kohtunikku karistatud vaid noomitusega. Kolleegium ei ole karistuse mõistmisel arvestanud tõsiasjaga, et kaebaja sattus talle süüks pandavate tegude ajal kahte liiklusõnnetusse. Perearsti kinnitusel on nende tõttu kaebaja tervise seisund halvenenud.

6.8. KS § 88 lg 3 alusel võib ühe ja sama distsiplinaarsüüteo eest mõista ainult ühe karistuse. Kolleegium on karistuse mõistmisel tuginenud kaebaja kustunud karistusele ja seega on rikutud topeltkaristamise keeldu. Ühtlasi on karistuse mõistmisel võetud arvesse kohtujuristidega ebakohast käitumist, kuigi selles teos on kolleegium kaebaja õigeks mõistnud. Kolleegium pole otsuses käsitletud kõiki kaebajat positiivselt iseloomustavaid tõendeid.

7. Riigikohutu esimees jäi süüdistuse juurde.

ÜLDKOGU SEISUKOHT

8. Kaebus tuleb osaliselt rahuldada. Üldkogu muudab KS § 97 lg 3¹ p-st 2 juhindudes kolleegiumi otsust osas, millega kaebaja mõisteti süüdi osakonnajuhatajaga koostööst keeldumises. Selle etteheite puhul väljus kolleegium distsiplinaarsüüdistuse piiridest. Eelnevast hoolimata leiab üldkogu, et kaebaja karistus on põhjendatud ning selles osas jääb kolleegiumi otsus muutmata. Selguse huvides sõnastab üldkogu kolleegiumi otsuse resolutsiooni punkti 1 ümber.

9. Üldkogu kujundab kõigepealt seisukoha küsimuses, kas kohtute seaduses ette nähtud kohtunike suhtes korraldatava distsiplinaarmenetluse reeglid on põhiseaduspäraseks, ja selgitab, millised põhimõtted selles menetluses kohalduvad (I). Seejärel käsitleb üldkogu distsiplinaarsüüdistuse ulatust (II), kaebaja etteheiteid kolleegiumi otsusele menetluslike rikkumiste asjus (III) ning kaebaja väiteid, et ta pole süülisi rikkumisi toime pannud (IV). Viimaks peatub üldkogu kaebaja karistusel (V).

I

10. Üldkogu ei nõustu kaebajaga, et kohtuniku suhtes korraldatava distsiplinaarmenetluse kord on põhiseadusega vastuolus, kuna see ei ole piisavalt detailne. Kaebus on selles osas üldsõnaline ning kaebaja ei ole välja toonud, kuidas regulatsiooni väidetav ebaselgus takistas tal enda õigusi kaitsta. Põhiõigus menetlusele ja korraldusele (PS § 14) kui menetluslik põhiõigus, samuti õigusselguse nõue (PS § 13 lg 2) saavad tagada eeskätt materiaalsete õiguste realiseerumist. Konkreetne normikontroll eeldab kaebaja õiguste rikkumist, mitte pelgalt abstraktset võimalust, et sätted või nende puudumine on põhiseadusega vastuolus.

11. Euroopa Inimõiguste Kohus (EIK) on leidnud, et kohtuniku suhtes toimuv distsiplinaarmenetlus, mis võib päädida mh kohtuniku ametist tagandamisega, on küll EIÕK artikli 6 kohaldamisalas, kuid sellele ei laiene kriminaalmenetluse kohta sätestatu. Otsus kohtunikule distsiplinaarkaristuse määramise kohta erineb siiski ka tavapärasest haldusotsusest, mida võib iseloomustada haldusdiskretsioon ja millel karistuslik element üldjuhul puudub. EIK on rõhutanud, et distsiplinaarkaristusel võib olla oluline mõju kohtuniku elule ja karjäärile ning kohtuniku suhtes toimivas distsiplinaarmenetluses on kaalul avalik usaldus kohtusüsteemi toimimise ja sõltumatuse vastu. Neid asjaolusid tuleb arvestada mh ka karistusotsuse kohtuliku kontrolli ulatuse ja intensiivsuse üle otsustamisel. (EIK suurkoja otsus asjas Ramos Nunes de Carvalho e Sá vs. Portugal, nr 55391/13, 57728/13 ja 74041/13 (de Carvalho e Sá vs. Portugal), p-d 119–128, 179, 196.) Euroopa Kohus (EK) on rõhutanud, et distsiplinaarmenetluse korraldus peab tagama, et seda ei saaks kasutada kohtunike poliitiliseks mõjutamiseks. Kohtuvõimu sõltumatuse kaitse oluliseks tagatiseks on niisuguste õigusnormide olemasolu, milles määratakse distsiplinaarsüütegude koosseisutunnused ja kohaldatavad karistused, samuti nähakse ette võimalus vaidlustada distsiplinaarorganite otsuseid kohtus ning sõltumatu organi sekkumine vastavalt menetlusele, mis tagab täielikult EL põhiõiguste harta artiklites 47 ja 48 tunnustatud õigused (eelkõige kaitseõigused). (EK otsus kohtuasjas C-791/19 komisjon vs. Poola, p 61.)

12. Põhiseadusest tulenevalt on kohtuniku distsiplinaarvastutuse alused ja nende kohaldamise kord olulised küsimused, mille üle peab otsustama eeskätt seadusandja (PS § 104 p 14, § 147). Igasugune regulatsiooni ebataiuslikkus ei too siiski kaasa põhiseadusvastasust (vrd RKÜKo 21.08.2008, 3-4-1-3-07, p 50). Põhiseadus ei nõua, et kohtuniku suhtes toimuv distsiplinaarmenetlus oleks seaduses reguleeritud ülima üksikasjalikkusega ega jätaks menetlejale menetluse kujundamisel mingit otsustusruumi. Üldkogu hinnangul ei ole praeguses asjas alust asuda seisukohale, et KS 11. peatüki vähene detailsus rikuks kaebaja põhiõigusi. Esiteks, kolleegium koosneb üksnes kohtunike endi valitud erinevate kohtuastmete kohtunikest (vt KS § 93). See vähendab ohtu, et distsiplinaarmenetlust

võidakse kasutada – sh seaduses sätestatud menetlusreeglite vähesust ära kasutades – lubamatutel eesmärkidel kohtunikule surve avaldamiseks. Teiseks, võimalikud ebaselgused olemasolevas regulatsioonis on võimalik ületada tavapäraseid tõlgendamisreegleid järgides, lähtudes KS-i sätetest ja kohaldades üldisi menetluspõhimõtteid. Kohtuniku suhtes toimuva distsiplinaarmenetluse, sh kaebemenetluse kord peab kindlustama ausa ja õiglase menetluse ning võimaldama kohtunikul end kaitsta. Seejuures ei ole nõutav, et distsiplinaarmenetluses tuleks kohtunikule tagada kõik samad garantiid, mis on sätestatud kahtlustatavale ja süüdistatavale KrMS-is.

13. Kohtuniku suhtes toimuv distsiplinaarmenetlus on *sui generis* menetlus, mis ei ole rangelt paigutatav ühegi menetlusliigi alla. Kolleegiumi otsus on kohtuotsus (RKHKo 15.12.2017, 3-13-2425/53, p 19.2) ja seega on kohtuniku suhtes toimuv distsiplinaarmenetlus kohtumenetlus, millel on eeskätt halduskohtumenetlusele omaseid uurimispõhimõtteid lähtuvaid jooni. KS § 91 lg 3 sätestab distsiplinaarmenetluse algataja õiguse koguda distsiplinaarasja lahendamiseks vajalikke tõendeid ja nõuda seletusi. Tõendid tuleb märkida ka distsiplinaarsüüdistuses (KS § 92 lg 1 p 3). Distsiplinaarmenetlus algatatakse, koostades distsiplinaarsüüdistus (KS § 91 lg 1 teine lause), mis edastatakse koos selle kohta käiva materjaliga kolleegiumile, kes omakorda teavitab viivitatamatult asjassepuutuvat kohtunikku (KS § 92 lg 2). Seadus ei piira ka kolleegiumi õigust ise tõendeid koguda. KS § 96 lg-d 1 ja 3 annavad kolleegiumile õiguse kutsuda omal algatusel istungile tunnistajaid ja teisi isikuid ning neid küsitleda. Lisatõendite kogumine hõlmab nii süüstavaid kui ka õigustavaid tõendeid. Kui kolleegium kogub lisatõendeid, peab olema tagatud menetlusaluse kohtuniku kaitseõigus (KS § 96 lg-d 3 ja 4). Eeltoodust nähtub, et sisuliselt on distsiplinaarsüüdistus põhjendatud avaldus, mis käivitab uuriva menetluse kolleegiumi ees. Eelnevat järeldust toetab veel see, et KS § 96 lg 1 alusel on kohustuslik kutsuda kolleegiumi istungile üksnes menetlusalune kohtunik, võistleva menetluse korral peaks olema kohustuslik kutsuda ka süüdistuse esitaja.

14. KS § 97 lg 3 ei kitsenda kohtuniku kaebeõigust kolleegiumi otsuse peale üksnes õigusküsimustega. KS § 97 lg 3¹ ei võimalda üldkogul kolleegiumi otsuse peale esitatud kaebust lahendades distsiplinaarasja tagasi kolleegiumile uuesti otsustamiseks saata. Neist normidest tuleneb, et üldkogul on lubatud kaebuse lahendamisel hinnata tõendeid, tuvastada faktilisi asjaolusid, samuti kujundada seisukoht karistuse kohta (vt ka de Carvalho e Sá vs. Portugal, p-d 202 jj). Seega on kaebajale tagatud tõendite hindamine kahes kohtuastmes.

II

15. KS § 91 lg 2 ei anna kolleegiumile õigust distsiplinaarsüüdistust esitada. Isegi kui kolleegium leiab lisatõendite kogumise käigus, et kohtunik võib olla toime pannud mõne sellise distsiplinaarsüüteo, mida pole süüdistuses mainitud, ei ole tal võimalik kohtunikku selles süüdi mõista. Seega vaatamata sellele, et kolleegiumi menetlus on uuriv, on kolleegium seotud distsiplinaarsüüdistuses toodud süüteo (süütegude) kirjeldusega (KS § 92 lg 1 p 2).

16. Kolleegium mõistis kaebaja süüdi seitsmes distsiplinaarsüüteos:

- tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemisel mõistliku menetlusaja ületamine (tegu 1);
- tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemisel lahendi avalikult teatavaks tegemise tähtaja ületamine (tegu 2);
- tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemisel menetlusosalise päringutele vastamata jätmine (tegu 3);
- tsiviilasja nr 2-21-18723 menetlusega venitamine (tegu 4);
- tsiviilasja nr 2-21-18723 menetlemisel istungil menetlusosalise esindajaga lugupidamatult ja ebaviisakalt suhtlemine (tegu 5);
- A Maakohtu esimehega kohtumisest keeldumine (tegu 6);
- A Maakohtu tsiviilosakonna juhatajaga koostööst keeldumine (tegu 7).

17. Kaebaja arvates väljus tema süüdimõistmine tegudes 4, 5, 6 ja 7 süüdistuse piiridest ning seega tuleb ta neis õigeks mõista.

18. Distsiplinaarsüüdistuse täpsustusest ning süüdistuse esitaja vastusest kaebaja päringule ilmneb, et tegu 4 on süüdistuse osa. Distsiplinaarsüüdistuse punktis 16 heidetakse kaebajale ette tegu 5, tuues muu hulgas välja asjakohased tsitaadid kohtuistungi salvestisest, järelikult tuleb ka seda tegu pidada süüdistuse osaks. Samamoodi on süüdistust mõistnud kolleegium, kui süüdistuse ulatust istungil arutati. Kaebajal oli võimalik esitada seisukoht tegude 4 ja 5 kohta ning ta ka kasutas seda võimalust. Järelikult ei väljunud kaebaja süüdimõistmine selles osas süüdistuse piiridest.

19. Teo 6 kirjeldus jäi distsiplinaarsüüdistuses napiks ja üldiseks, samuti puudusid süüdistusest viited teo toimepanemist kinnitavatele tõenditele. Lähtudes uurimispõhimõttest (vt otsuse p 13), pidi kolleegium koguma selle teo kohta lisatõendeid. Seejuures pidas kolleegium istungil tegu 6 üheselt arusaadavalt süüdistuse esemeks. Kolleegiumi menetluses oli kaebajal võimalik esitada selle etteheite kohta selgitusi ja vastuväiteid ning ta on seda ka teinud. Seega, kuigi tegu 6 oleks saanud süüdistuses selgemini ja detailsemalt käsitleda, ei väljunud kaebaja süüdimõistmine selles teos süüdistuse piiridest.

20. Nõustumisväärne on aga kaebaja seisukoht, et tema süüdimõistmine teos 7 väljus süüdistuse piiridest. Algne süüdistus ega selle täiendus ei sisalda ühtegi viidet sellele, et kaebaja jättis ametikohustused süüliselt täitmata, keeldudes osakonnajuhatajaga koostööst. Kuigi seda küsimust arutati kolleegiumi 10. mai 2024. a istungil, siis nagu eespool selgitatud, on kolleegium seotud distsiplinaarsüüdistuses toodud süüteo kirjeldusega ega saa mõista kohtunikku süüdi teos, mida süüdistuses ega selle täiendustes distsiplinaarsüüteona ei käsitata. Seega ei olnud kaebajale tagatud ka kaitseõigus samal moel nagu teiste tegude puhul. Järelikult tuleb kaebaja selles teos õigeks mõista.

III

21. Kaebaja arvates jäeti talle liiga vähe aega distsiplinaarsüüdistusele ning selle täpsustusele vastamiseks. KS § 92 lg 3 sätestab, et distsiplinaarsüüdistus tuleb kohtunikule kätte anda vähemalt kümme päeva enne kolleegiumi istungit. Distsiplinaarsüüdistus edastati kaebajale 14. märtsil 2024 ning kirjalikku vastust paluti 11. aprilliks, seega oli kaebajal vastamiseks neli nädalat. Kutse esimesele istungile saadeti kaebajale 18. märtsil 2024 ja istung toimus 12. aprillil ehk 25 päeva pärast. Esimesel istungil anti kaebajale tähtaeg lisatõendite esitamiseks kuni 26. aprillini, s.o veel kaks nädalat. Samuti lepidi esimesel istungil kokku teise istungi toimumisaeg, mis oli 10. mai. Seega oli kaebajal järgmiseks istungiks valmistumiseks neli nädalat. Järelikult on kolleegium järginud seaduses sätestatud tähtaegu. Üldkogu hinnangul ei ole praeguses asjas ka selliseid erilisi asjaolusid, mis tinginuks pikemate tähtaegade andmise vajaduse.

22. Üldkogu selgitas eespool, et kohtuniku suhtes toimivas distsiplinaarmenetluses kriminaalmenetluse reeglid otse ei kohaldu (vt otsuse p 12). Seetõttu ei nõustu üldkogu kaebaja väitega, et tunnistajate ülekuulamisel rikuti menetlusnorme. Samuti ei pidanud kolleegium enda 29. aprilli 2024. a e-kirja, mis kirjeldas menetluse senist kulgemist ning edasist käiku, kaebajale või tema esindajale kätte toimetama. Kolleegiumi istungil ei seadnud kaebaja kahtluse alla, et nimetatud e-kiri tema esindajale ka saadeti, küll aga pidas ta võimalikuks, et see sattus rämpsposti hulka. Tegemist on kaebaja riskiga. Olukorras, kus eelmisel istungil arutatust oli kaebajale teada, et pooltele anti täiendav tähtaeg tõendite esitamiseks, oli kaebajal võimalus kolleegiumilt vajaduse korral ka järele pärida, kas mingeid tõendeid on esitatud.

23. 18. oktoobri 2023. a istungi salvestisele hääleekspertiisi määramine ei olnud vajalik. Kolleegium, olles istungi salvestisega tutvunud, sai seda ise hinnata. Sama kehtib ka üldkogu kohta praeguses kaebemenetluses (vt otsuse p 34).

24. Samuti ei rikkunud kaebaja kaitseõigust A Maakohtult tema taotletud lisatõendite välja nõudmata jätmine. Kaebaja ei suutnud kolleegiumile ega ka üldkogule selgitada, milliseid dokumente tulnuks A Maakohtult välja nõuda ning milliseid asjaolusid need saaksid tõendada (v.a. kohtujuristidele lisatasu maksmise käskkirjad). Kuna kaebaja taotlus jäi ebamääraseks, ei olnud põhjust seda rahuldada.

25. Kaebaja väide, et kolleegiumi otsuse tegemisel uuriti tõendeid ja kaebaja ei viibinud selle juures, jääb üldsõnaliseks. Kaebaja ei täpsustanud seda väidet ka üldkogu istungil. Kaebaja oleks pidanud tooma välja, millises kolleegiumi otsuse punktis on tuginetud tõenditele, mida ei uuritud istungil kaebajaga koos. Tagamaks ausat ja õiglast menetlust ning kaebaja kaitseõigust, peab distsiplinaarsüüteo süüdistataval kohtunikul olema võimalus esitada seisukoht uuritavate tõendite kohta (vt otsuse I osa). Üldkogu ei tuvastanud, et kolleegium oleks kaebaja süüdimõistmisel tuginenud tõenditele, mis olid kaebajale teadmata või mille kohta ei olnud kaebajal võimalik arvamust avaldada (v.a. osakonnajuhatajaga koostööst keeldumine, milles üldkogu kaebaja õigeks mõistab).

26. Kaebaja viited kohtuotsustele haldusasjades, kus olid vaidluse all Eesti Advokatuuri aukohtu otsused, ei puutu asjasse. Eesti Advokatuuri otsuseid vaidlustatakse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, mis ei ole üksüheselt ülekantav kohtuniku suhtes toimuvale distsiplinaarmenetlusele (vt otsuse I osa). Üldkogu hinnangul ei ole kolleegiumi otsuses ühtegi sellist puudust, mis muudaks selle KS §-s 97 sätestatud nõuetele mittevastavaks.

27. Kaebaja esitatud pankrotihaldurite iseloomustused ei sisalda teavet tsiviilasjade nr 2-18-11694 ja nr 2-21-18723 menetluse ega kaebaja ja A Maakohtu juhtkonna vahelise suhtluse kohta. Seega ei ole need asjakohased tõendid, hindamaks, kas kaebaja on pannud toime distsiplinaarsüüteo. Kuivõrd kõnesolevad tõendid sisaldavad teavet kaebaja isiksuseomaduste kohta, siis tuleb nendega KS § 88 lg 4 alusel arvestada karistuse mõistmisel (vt otsuse V osa).

IV

28. KS § 87 lg 2 sätestab, et distsiplinaarsüütegu on kohtuniku süüline tegu, mis seisneb ametikohustuse täitmata jätmises või mittekohases täitmises. Kolleegium järeldas õigesti, et kaebaja pani toime järgmistes punktides kajastatud distsiplinaarsüüteod.

29. Tsiviilasjas nr 2-18-11694 jättis kaebaja süüliselt ametikohustused osalt täitmata, osalt täitis neid aga mittekohaselt. Kaebajale heidetakse ette mõistliku menetlusaja ületamist, seaduses sätestatud lahendi avalikult teatavaks tegemise tähtaja ületamist ning menetlusosalise päringutele vastamata jätmist ja vastamisega viivitamist. Üldkogu hinnangul on kohtunikule tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemise kohta etteheidetud teod omavahel seotud ning neid tuleb kogumis pidada üheks distsiplinaarsüüteks.

29.1. Kui ühel kohtunikul kulub tsiviilasja menetlemisele üle nelja aasta, siis see on objektiivselt pikk aeg (tsiviilasi nr 2-18-11694 oli kaebaja menetluses alates 7. aprillist 2020 ning kaebaja tegi selles otsuse 22. aprillil 2024). Arvestades, et enne kaebajale jagamist oli see kohtuasi olnud ka umbes aasta ja kaheksa kuud teise kohtuniku menetluses, oli poolte jaoks menetlusaeg veelgi pikem. Kuigi kohtuasja menetlemine nelja aasta jooksul ei ole iseenesest kohtuniku distsiplinaarsüütegu, tuleb nii

pika menetluse puhul kohtunikul näidata üles täiendavat hoolt, et kohtuasi võimalikult kiiresti lahendatud saaks.

29.2. Kaebaja seda kohustust ei täitnud. Muu hulgas rikkus kaebaja ulatuslikult TsMS § 452 lg-s 4 sätestatud kohtuotsuse avalikult teatavaks tegemise tähtaega. Seetõttu venis juba niigi pikk menetlus veelgi oluliselt. Küsimusel, kas kohtuniku planeeritud puhkus on selline asjaolu, mis õigustab TsMS § 452 lg-s 4 sätestatud tähtaja järgimata jätmist, ei ole praegusel juhul tähtsust, sest kaebaja ei teinud asjas otsust ka umbes kolme ja poole kuu jooksul pärast puhkuselt naasmist. Seejärel uuendas kaebaja tsiviilasjas menetluse ning määras asjas istungi. Ka pärast istungit ei järginud kaebaja TsMS § 452 lg-s 4 sätestatud tähtaega, tehes otsuse avalikult teatavaks alles pea kolm kuud pärast istungit.

29.3. Eelmises alapunktis kirjeldatuga on seotud kaebajale tehtud etteheide, et ta jättis menetlusosalise päringutele vastamata. Nimelt on kohtul TsMS § 403 lg-st 1 ja § 404 lg-st 2 tulenevalt kohustus, otsustades lahendada asi kirjalikus menetluses, määrata otsuse avalikult teatavaks tegemise aeg ja teavitada sellest menetlusosalisi. Olukorras, kus kaebaja oli seda nõuet rikkunud ega olnud menetlusosalisi otsuse kuupäevast teavitanud ning samuti oli möödas TsMS § 452 lg 4 järgne tähtaeg, pidi kaebaja vastama esitatud järelepärimisele asja lahendamise aja kohta ning teatama menetlusosalistele otsuse kuupäeva.

30. Tsiviilasjas nr 2-21-18723 jättis kaebaja süüliselt ametikohustused täitmata sellega, et ta oli kaheksa ja pool kuud tegevusetu. Üldkogu möönab, et see on piiripealne rikkumine (vrd TsMS § 333¹ lg 1). Praeguses asjas on siiski oluline, et menetlus jäi toppama olukorras, kus kaebaja oleks pidanud lahendama menetlusosalise lihtsa taotluse. Kui hageja 2. juunil 2023 kaebaja poole pöördus, tegi viimane vähem kui kahe nädalaga vajaliku määruse. Üldkogu ei näe ühtegi objektiivset asjaolu, mis oleks takistanud kaebajal tegemast seda määrust juba oktoobris 2022 ning liikumast menetlusega edasi.

31. Kolleegium tuvastas õigesti, et punktides 29 ja 30 kirjeldatud rikkumised olid süülised ja kaebaja pani need toime vähemalt raskest hooletusest. Kaebaja selgitused, miks rikkumised ei ole süülised, ei ole üldkogu jaoks veenvad. Võrreldes A Maakohtu keskmistega, jagati kaebajale 2020. aastast kuni 2023. a I poolaastani vähem uusi asju, tema jõudlus asjade lahendamisel oli alla keskmise, tema keskmine menetlusaeg oli pikem ning tema menetluses olevate asjade jääk oli suurem. Järelikult ei esinenud ühtegi sellist kaebaja töökoormusega seotud erilist asjaolu, mis annaks alust pidada rikkumisi mittesüüliseks.

32. KS § 37¹ lg-d 1 ja 2 näevad ette võimaluse töötada osalise koormusega, kui see peaks olema kohtuniku terviseseisundi tõttu vajalik. KS § 37¹ lg 3 järgi peab osakoormusel töötamiseks esitama taotluse kohtunik, kes ise teab kõige paremini, miks tal on vaja osalist töökoormust. Kui kohtunikul on sellised tervisemured, mis takistavad töö tegemist, siis tuleb eeldada, et ta astub ise aktiivselt samme olukorra lahendamiseks või vähemalt töö kuhjumise ennetamiseks. Asja materjalidest ei nähtu, et kaebaja oleks A Maakohtu esimehega suhelnud ning soovinud töökoormust vähendada. Seega ei muuda kaebaja tervisega seotud asjaolud eespool kirjeldatud rikkumisi mittesüüliseks.

33. Tunnistajate ütlustest selgub, et kaebajale oli pidevalt tagatud kohtujuristi abi ja seda samas ulatuses teiste A Maakohtu kohtunikega. Kolleegium tuvastas õigesti, et suure kohtujuristide voolavuse kaebaja menetlusgrupis põhjustas osaliselt kaebaja ise. Sellest tuleneb, et kaebaja ei saa õigustada pikka menetlusaega väitega, et kohtujuristidelt saadud tugi oli ebapiisav. Kumbagi tsiviilasja ei saa pidada nii keeruliseks, et nende lahendamine eeldanuks tavapärasest oluliselt rohkem aega. Koroonapandeemia ei saanud õigustada tsiviilasja nr 2-21-18723 menetluse venimist, sest

2021. a kevadeks oli kohtutes välja kujunenud pandeemia tingimustele kohandatud töökorraldus. Isegi kui möönda, et koroonapandeemia mõjutas tsiviilasja nr 2-18-11694 menetlemist, siis ei saa see vabandada nii pikka menetlusaega ega eriti kaebaja 2023. ja 2024. a rikkumisi otsuse avalikult teatavaks tegemise tähtsust ületamisel.

34. Üldkogu tutvus tsiviilasjas nr 2-21-18723 18. oktoobril 2023 peetud istungi salvestisega ja nõustub kolleegiumiga, et kaebaja käitus menetlusosalise esindajaga lugupidamatult ja ebaviisakalt. Küsimused esindaja hariduse kohta olid sõnastatud teda alavääristavalt ja olid selgelt asjakohatud. Üldkogu rõhutab, et kaebajale ei heideta ette esindaja menetlusest kõrvaldamist *per se* ning üldkogu ei võta ka seisukohta, kas see oli põhjendatud või mitte. Kaebajale heidetakse ette seda, kuidas ta seda tegi ning millist sõnastust enne seda kasutas. Üldkogu varasemas praktikas on sarnast käitumist samuti distsiplinaarsüüteo kvalifitseeritud (RKÜKo 08.10.2019, 3-19-1861/2 ja 05.02.2018, 3-17-2913/5). Menetlusosalise alavääristamist ei saa vabandada kaebaja isiklikus elus toimunud üleelamised. Kohtuniku ametikoha väärikus nõuab, et kohtunik ei elaks enda negatiivseid tundeid menetlusosaliste peal välja.

35. Kaebaja keeldus A Maakohtu esimehega kohtumisest põhjendamatult ning rikkus sellega KS § 45 lg-st 1 tulenevat kohustust alluda esimehe järelevalvele. Kaebaja viitas kohtumisest keeldumisel enese mittesüüstamise õigusele. Enese mittesüüstamise privileegist ei saa tuletada kohtuniku õigust eirata esimehe päringuid järelevalvemenetluses. Kohtu esimehel on kohustus tagada õigusemõistmise korrakohane toimimine kohtus (KS § 12 lg 2) ning KS § 45 lg 1 kolmanda lause kohaselt on tal õigus küsida kohtunikult seletusi. Kohtunikul on kohustus esimehe järelevalve raames tehtud pöördumisele vastata, sh kohtuda esimehega suuliste seisukohtade andmiseks. Enese mittesüüstamise privileeg laieneb vaid süütegudele Eesti karistusõiguse ning PS-i ja EIÖK artikli 6 mõttes. Juhul kui kohtumise käigus palutakse kohtunikul vastata küsimustele, millele vastuse andmine võib teda süüistada mõnes sellises teos, siis on tal õigus jätta sellele küsimusele vastamata (vrd RKKKo 21.05.2021, 1-20-1578/58, p 25). Esimehe tehtav järelevalve ei ole kohtuniku sõltumatuse rikkumine, sest esimees ei tee järelevalvet õigusemõistmise sisulise poole üle, vaid kohtuniku töökorralduse üle. Selliste kohtumiste eesmärk peaks olema eelkõige otsida võimalusi, kuidas teha koostööd, et lahendada töökorralduslikud probleemid väljaspool distsiplinaarmenetlust.

V

36. KS § 88 lg 4 sätestab, et distsiplinaarkaristust määrates tuleb arvestada distsiplinaarsüüteo laadi, raskust ja tagajärgi ning kohtuniku isiksuseomadusi ja muid süüteo asjaolusid. Kaebaja terviseprobleemid ei anna alust muuta talle mõistetud karistust. Tervise halvenemisest tulenev võimalik töövõime vähenemine on asjaolu, mis on oluline otsustamaks, kas ametikohustuste täitmata jätmine või mittekohane täitmine oli süüline. Üldkogu hindas seda otsuse punktis 32. Kaebaja esitatud pankrotihaldurite iseloomustused kaebaja tööle kohtunikuna kirjeldavad teda kui maksejõuetuse valdkonna eksperti. Kaebaja õigusteadmised ei ole praeguse distsiplinaarmenetluse esemeks. Seega hoolimata positiivsest iseloomustusest ei leia üldkogu, et kaebajale oleks mõistetud liiga raske karistus.

37. Kaebaja leiab, et temale mõistetud karistus on võrreldes kolleegiumi senise karistuspraktikaga ebaproportsionaalselt raske. Üldkogu märgib, et kolleegiumi praktikas puudub otsus, mille asjaolud oleksid analoogsed praegusega. Järelikult ei ole praegune vaidlus varasematega võrreldav.

38. Üldkogu on asunud seisukohale (RKÜKm 09.09.2024, 3-24-2147/7, p 15), et varasem distsiplinaarkorras karistus on teave, mida võib KS § 88 lg 4 alusel karistuse mõistmisel arvestada. Kohtunike distsiplinaarvastutusel on kohtusüsteemi kui terviku vaatest oluline enesepuhastuslik

funktsioon. Juhul kui mõne kohtunikuga esineb püsivalt probleeme, millest ükski eraldivõetuna pole piisavalt tõsine kohtuniku tagandamiseks, siis ei suudaks distsiplinaarvastutuse normid seda funktsiooni täita, kui iga uut rikkumist tuleks karistust mõistes käsitada nagu esimest rikkumist.

39. Karistuse mõistmisel ei ole kolleegium tuginenud kaebaja väidetavale halvale läbisaamisele kohtujuristidega. Kolleegiumi otsuse punktis 121 viidatakse sellele, et kaebaja eirab süsteemselt oma menetlusgrupis avalduvaid ilmselgeid probleeme. Seda tuleb aga pidada osaks kolleegiumi hinnangust tegudele 6 ja 7 ehk kohtumisest ja koostööst keeldumisele A Maakohtu esimehe ning osakonnajuhatajaga. Mõlemas teos mõistis kolleegium kaebaja süüdi, seega pidi nende mõlema teo puhul arvestama karistuse mõistmisel teo laadi, raskust ja tagajärgi (KS § 88 lg 4).

40. Kokkuvõttes leiab üldkogu, et arvestades kõiki asjaolusid, sh seda, et üldkogu mõistis kaebaja ühes teos õigeks, on kaebajale mõistetud karistus kooskõlas KS § 88 lg 4 nõuetega.

(allkirjastatud digitaalselt)